

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Nowicka de Poraj
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg (spr.) SSO del. Izabella Dyka
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa S. B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 15 lipca 2011 r. sygn. akt I C 1712/09

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:

„I. zasądza od strony pozwanej Skarbu Państwa - Wojewody (...) na rzecz powoda S. B. kwotę 404.436,30 zł (czteryście cztery tysiące czterysta trzydzieści sześć złotych 30/100) z ustawowymi odsetkami od kwoty 413,87 zł od dnia 15 lipca 2011 r. i od kwoty 404.022,43 zł od dnia 17 października 2013 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu”;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 882,70 zł (osiemset osiemdziesiąt dwa złote 70/100) tytułem kosztów sądowych;

4. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

Sygn. akt I ACa 269/15

UZASADNIENIE

Powód S. B. w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Skarbu Państwa (Wojewody (...)) kwoty 920.320zł z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu podał, że na podstawie umowy sprzedaży z dnia 7 lutego 1990r. nabył od Skarbu Państwa lokal mieszkalny nr(...) w budynku położonym w K. przy ul. (...), stanowiący odrębną własność, którego był najemcą, za zapłatą kwoty 4.138.667zł (przed denominacją) z uwzględnieniem 20% bonifikaty ceny kupna. Prawomocnym wyrokiem z 18 listopada 1997r. Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej wykreślając prawo powoda. Podstawą rozstrzygnięcia w tej sprawie było ustalenie, że czynności prawne ustanowienia odrębnej własności lokali i ich sprzedaż były nieważne. Powód wydał lokal właścicielce. Kwota uiszczona Skarbowi Państwa tytułem ceny kupna była więc świadczeniem nienależnym podlegającym zwrotowi w zwaloryzowanej wysokości z uwzględnieniem przyznanej bonifikaty.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc zrzut przedawnienia. Zakwestionowała także legitymacje bierną i podstawy dochodzenia roszczenia.

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2011r. sygn. akt I C 1712/09 Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 920 320zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lipca 2011r. do dnia zapłaty wraz z kwotą 8117zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy uznał za niesporne, że decyzją Naczelnika Dzielnic K. z dnia 4 grudnia 1980r. nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym w K. przy ul. (...) została przejęta na własność Skarbu Państwa na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 kwietnia 1959r. o remontach i odbudowie oraz wykańczaniu budowy i nadbudowie budynków (Dz.U. Nr. 27, poz.166 ze zm.). W latach 1989-1991 w budynku tym została ustanowiona odrębna własność lokali nr(...), zajmowanych przez najemców, w tym lokalu nr(...) przez powoda. Decyzją z dnia 11 grudnia 1989 r. Urząd Dzielnicowy K. postanowił sprzedać powodowi lokal nr(...) wraz z prawami do nieruchomości wspólnych niewydzielonych części budynku i działki. Umową notarialną z dnia 7 lutego 1990r. Skarb Państwa sprzedał wymieniony wyżej lokal mieszkalny o pow.72,81m² powodowi wraz z udziałami we współwłasności niewydzielonych części budynku i użytkowaniu wieczystym działki nr(...) o pow.593m². Cena kupna przy uwzględnieniu 20% zniżki wyniosła 4.138.667 starych złotych, po czym dla przedmiotowego lokalu została założona księga wieczysta z wpisem powoda jako właściciela. Decyzją z dnia 21 września 1993r. Kolegium Odwoławcze przy Sejmiku Samorządowym Województwa (...) stwierdziło nieważność decyzji z dnia 4 grudnia 1980r. o przejęciu nieruchomości na własność Skarbu Państwa. Prawomocnym wyrokiem z dnia 16 maja 1995r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargi Gminy Miejskiej K. i nabywców lokali na tę decyzję. W 1996 r. spadkobierczyni poprzednich (...) wytoczyła przeciwko Skarbowi Państwa (Wojewodzie (...)) i nabywcom lokali mieszkalnych, w tym powodowi, powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przez wykreślenie Skarbu Państwa jako właściciela w 219/1000 częściach i wpisanie jej jako właściciela oraz wykreślenie wszystkich wpisów i zamknięcie ksiąg wieczystych założonych dla nieruchomości lokalowych. Wyrokiem z dnia 18 listopada 1997r. sygn. akt IC 718/96 Sąd Wojewódzki w Krakowie uwzględnił to powództwo a wyrokiem z dnia 11 maja 2004 r. sygn. akt I ACa 394/04 Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelacje pozwanych. Kasacje S. B. (pozwanego w tamtym procesie) oraz J. W. Sąd Najwyższy oddalił wyrokiem z dnia 29 listopada 2005 r. sygn. akt III CK 366/05. Sądy orzekające w tamtej sprawie przyjęły nie tylko że umowy sprzedaży zostały zawarte przez nieuprawnionego sprzedawcę, ale także, że były nieważne.

Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że pełna cena kupna lokalu i praw związanych z jego odrębną własnością została określona na 5.173.334zł. W decyzji z dnia 11 grudnia 1989r. zobowiązano powoda do wpłacenia 80% tej kwoty przed zawarciem umowy sprzedaży, a reszta ceny kupna miała zostać umorzona. W umowie z dnia 7 lutego 1990r.

sprzedawca potwierdził zapłatę przez powoda 80% ceny kupna. Aktualna wartość przedmiotowego lokalu wynosi 1.150.400 zł.

Sąd pierwszej instancji uznał, że roszczenie powoda znajduje podstawę prawną w świetle art.410 i art.358¹ §3 k.c. Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzutu przedawnienia. Wskazał, że co prawda w przypadku roszczeń, których źródłem są przepisy art.405 i nast. k.c. roszczenia te stają się wymagalne już w chwili powstania wzbogacenia, lecz strony związane stosunkiem zobowiązaniowym wyrażały chęć zachowania stanu rzeczy powstałego w wyniku spełnienia świadczenia, które dopiero później okazało się świadczeniem nienależnym. Dopóki strony respektowały stan ukształtowany zawartą umową dopóty roszczenie o zwrot wzajemnych świadczeń nie stało się wymagalne. Do zakończenia sprawy o uzgodnienie treści księgi wieczystej tj do wydania wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 maja 2004r. wolą stron było zachowanie stanu prawnego i faktycznego powstałego w następstwie umowy zbycia lokalu powodowi. Dopiero od tej daty rozpoczął bieg terminu przedawnienia a zatem wniesienie pozwu w dniu 2 listopada 2009 r. przerwało bieg przedawnienia. Do rozliczenia na skutek uznania umowy za nieważną ma zastosowanie przepis art.496 w związku z art.497 k.c. Pieniężny charakter świadczenia umożliwia waloryzację w oparciu o art.358¹§3 k.c. Sąd Okręgowy przyjął jako miernik waloryzacji wartość ekwiwalentu świadczenia powoda, tj 80% aktualnej wartości prawa, które powód zamierzał nabyć spełniając świadczenie pieniężne na rzecz strony pozwanej. Świadczenia obu stron nieważnej umowy z dnia 7 lutego 1990r. z założenia miały bowiem mieć charakter ekwiwalentu nie tylko prawnego ale także ekonomicznego, przy uwzględnieniu jednak, że powód został w częściowo uprzywilejowany, gdy zapłacił tylko 80% ceny kupna mającej być ekonomicznym odpowiednikiem nabywanego składnika majątkowego. Mając przy tym na uwadze wzrost wartości nieruchomości na przestrzeni lat Sąd Okręgowy za miernik waloryzacji spełnionego przez powoda świadczenia przyjął 80% aktualnej ceny rynkowej nieruchomości, która miała wejść w skład jego majątku w zamian za kwotę odpowiadającą 80% ceny kupna, wyrażającej ówczesną wartość ekonomiczną nabywanej nieruchomości. Dlatego też Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w całości, a o kosztach procesu orzekł w oparciu o art.98 §1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana zarzucając w pierwszej kolejności naruszenie art.217 §2 w związku z art.227 i 278 §1 k.p.c. oraz art.233 §1 w związku z art.227 k.p.c. w zakresie oceny dowodu z opinii biegłego sądowego A. S. wnosząc o przeprowadzenie dowodu z nowej opinii biegłego na okoliczność określenia wartości odtworzeniowej lokalu nr(...) przy ul. (...) w K. według stanu na dzień sprzedaży lokalu i cen aktualnych z uwzględnieniem stopnia zużycia lokalu lub o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego na okoliczność określenia wartości rynkowej tego lokalu z uwzględnieniem jego stanu na datę sprzedaży oraz cen aktualnych, a na wypadek nieuwzględnienia tych wniosków ustalenie w oparciu o opinię biegłego J. K., że stopień zużycia lokalu na dzień jego sprzedaży wyniósł 8%. Ponadto strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a to art.120k.c. w związku z art.455 k.c. przez błędne przyjęcie daty rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczenia powoda, art.118 k.c. przez nie uwzględnienie zarzutu przedawnienia, art.358¹§1 i 3 w związku z art.361 §2 k.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że zobowiązanie do zwrotu świadczenia powstało dopiero z chwilą prawomocności rozstrzygnięcia w/w wymienionym procesie o uzgodnienie treści księgi wieczystej i na przyjęciu jako miernika waloryzacji wartości lokalu przez jednostronne rozważenie interesów stron i zasad współzycia społecznego, co doprowadziło z kolei do bezpodstawnego wzbogacenia powoda i w oparciu o te zarzuty wniosła w pierwszej kolejności o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu wobec przedawnienia roszczenia, a na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku o uzupełnienie postępowania dowodowego i zmianę ustaleń faktycznych w oparciu o opinię inż. J. K. lub o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów za II instancję.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2011 r. sygn. akt I ACa 1090/11 Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację i zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5400 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Od tego wyroku skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wniósł pozwany i Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 28 lutego 2013 r. sygn. akt III CSK 147/12 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do

ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego. W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że cena sprzedaży lokalu nr(...) położonego w K. przy ul. (...) została ustalona zgodnie z art.44 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (j.t. Dz.U. 1989, nr14, poz.74 z póź. zm.), a więc stosowanie do tzw. wartości odtworzeniowej, oraz zmniejszona o 20%. Powód zapłacił więc 80% wartości odtworzeniowej lokalu, przy czym podstawę ustalenia kosztu odtworzenia lokalu stanowiła przeciętna cena kosztorysowa 1m² powierzchni użytkowej mieszkań w budownictwie uspołecznionym na terenie województwa (...) w roku kalendarzowym poprzedzającym rok w którym następuje sprzedaż lokalu. Sądy rozpoznające tę sprawę nie ustaliły, jaka była ówczesna wartość rynkowa lokalu, a także jaki procent wartości rynkowej lokalu stanowiła jego wartość odtworzeniowa. Bez takich ustaleń nie można było właściwie zwaloryzować ceny za-płaconej za lokal. Zwrócono również uwagę na to, że wniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art.358¹ k.p.c. w zw. z art.361§2 i art.410 k.c. jest częściowo nietrafny gdyż prawidłowo zastosowano w tej sprawie miernik waloryzacji związany ze wzrostem wartości nieruchomości. Powód w niniejszej sprawie utracił własność lokalu w wyniku decyzji organu administracyjnego stwierdzającego nieważność dawnej decyzji administracyjnej, w sytuacji gdy powinna być wydana decyzja stwierdzająca wydanie dawnej decyzji z naruszeniem prawa, gdyż wywołała ona nieodwracalne skutki prawne.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy tut. Sąd wyrokiem z dnia 2013r. sygn. akt I ACa 531/13 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądzoną w punkcie I kwotę 920.320 zł obniżył do kwoty 424.164,90 zł), a w pozostałej części powództwo oddalił i zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu (pkt 1). W pozostałej części apelację oddalił (pkt 2) i nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 846,31 zł tytułem części brakującej zaliczki na opinię biegłego (pkt3) a koszty procesu postępowania apelacyjnego i kasacyjnego między stronami wzajemnie zniósł (pkt4).

Sąd Apelacyjny po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego ustalił że wartość rynkowa lokalu liczona według cen z chwili nabycia wynosi 10 012 831zł . W chwili nabycia lokalu powód fatycznie uiścił kwotę 4 138 667zł stanowiącą 80% ustalonej ceny mieszkania i kwotę 198 950zł tytułem opłaty za wieczyste użytkowanie – co łącznie stanowiło kwotę 4 337 617zł. T.. Sąd przyjął więc przy poprzednim rozpoznaniu, że powód w chwili nabycia zapłacił 43% wartości rynkowej lokalu. Odnosząc to wyliczenie do ustalonej przez biegłego P. wartości lokalu tj. 986 430zł x 43%, tut. Sąd określił kwotę zwaloryzowaną, należną powodowi. Nie podzielił przy tym stanowiska pozwanej, że waloryzacja nie powinna obejmować kwoty 198 950zł uiszczonych przez powoda z tytułu pierwszej opłaty za użytkowanie wieczyste.

Na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 16 stycznia 2015r. sygn. akt III CSK 68/14 uchylił wyrok tut. Sądu z dnia 17 października 2013r. sygn. akt I ACa 531/13 w pkt 1 w części zasądzonej kwotę ponad 404436,30zł i co do kosztów procesu w pkt 2 odnoszącym się do odsetek ustawowych zasądzonych od kwoty 424164,90zł a także w pkt IV. Sąd Najwyższy wskazał, że tut. Sąd dokonał waloryzacji świadczenia w kwocie 4.138.667 st. zł z tytułu uiszczonej przez powoda ceny oraz świadczenia w kwocie 198.950 zł z tytułu uiszczonej opłaty za użytkowanie wieczyste. W pozwie i w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji powód jednak zgłosił wyłącznie żądanie zwrotu zwaloryzowanej kwoty ceny nabycia lokalu, określając jej wysokość nominalną na 4.138.667 st. zł, a wysokość zwaloryzowaną na kwotę 816.000 zł, a następnie na kwotę 920.320 zł. Żądanie zasądzenia kwoty 198.950 zł z tytułu zwrotu uiszczonej opłaty za wieczyste użytkowanie oraz zwaloryzowania tego świadczenia nie było przedmiotem rozpoznania Sądu Okręgowego a także Sądu Apelacyjnego przy pierwszym rozpoznaniu jak i Sądu Najwyższego , natomiast zostało zgłoszone przez powoda po raz pierwszy w ponownym postępowaniu apelacyjnym z naruszeniem art. 383 k.p.c. Z tej przyczyny waloryzacji podlegać winna jedynie kwota 4.138.667 st. zł z tytułu ceny, co czyni uzasadnionym zarzut art. 321 § 1 w zw. z 386 § 1 i 391 § 1 k.p.c. i art. 383 w zw. z 385 k.p.c. oraz bezprzedmiotowym zarzut naruszenia art. 358¹ § 1 i 3 w zw. z 361 § 2 i 410 k.c. Sąd Najwyższy uznał nadto, że brak rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych w kontekście oddalenia powództwa w pozostałej części uprawnia do wnioskowania, że roszczenie w części dotyczącej odsetek ustawowych zostało oddalone. Takie wnioskowanie pozostawałoby jednak w sprzeczności z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku, w którym stwierdzono, że ustalona w wyniku waloryzacji kwota została zasądzona z odsetkami ustawowymi od dnia 15 lipca 2011 r. czyli daty wyrokowania Sądu pierwszej instancji. Istniejąca sprzeczność pomiędzy treścią wydanego wyroku a uzasadnieniem uchyla spod kontroli kasacyjnej zarzut

art. 481 § 1 i 2 k.c. i 363 § 2 w zw. z 410 k.c. , co skutkowało uchynieniem orzeczenia co do odsetek. Na marginesie Sąd Najwyższy wskazał przy tym, że zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, skutek konstytutywny orzeczenia waloryzacyjnego przesądza, iż świadczenie pieniężne w zwaloryzowanej wysokości należy się wierzycielowi dopiero od chwili uprawomocnienia się orzeczenia, a więc odsetki ustawowe od kwoty zwaloryzowanej przysługują od tej daty. W uzasadnieniu powołano wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 r., III CKN 333/98, z dnia 13 marca 2002 r., III CKN 568/99, z dnia 12 stycznia 2004 r., IV CK 358/02 . Sąd Najwyższy wskazał, że wyrok zasądający zwaloryzowane świadczenie, ma charakter kształtujący i taki też charakter ma wyrok sądu drugiej instancji, który rozpoznaje sprawę merytorycznie – zwłaszcza w sytuacji, w której ten sąd dokonuje dodatkowych własnych ustaleń i na nowo obliczył wysokość zwaloryzowanego świadczenia.

Rozpoznając ponownie apelację Sąd Apelacyjny ustalił, że powód nabywając lokal na podstawie umowy sprzedaży z dnia 7 lutego 1990r. uiszczył kwotę 4138667st. zł na poczet ceny nabycia lokalu z uwzględnieniem bonifikaty 20% odniesionej do wartości odtworzeniowej lokalu, co stanowiło 41% ówczesnej wartości rynkowej lokalu wynoszącej 10012831st. zł. Wartość rynkowa lokalu przy uwzględnieniu cen aktualnych wynosi 986430zł. Odniesienie 41% do kwoty 986430zł daje kwotę 404436,30zł należną powodowi. Podstawę tego ustalenia stanowiły: umowa z dnia 7 lutego 1990r. , opinia biegłego B. P. przeprowadzona w postępowaniu apelacyjnym a także opinia biegłego S. (w zakresie ustalenia kwoty 137520st. zł stanowiącej średnią rynkową ceny m2 w 1990r. - k-112 akt IC 597/07). Ocena tych dowodów jest analogiczna jak przedstawiona w uzasadnieniu wyroku tut. Sądu z dnia 17 października 2013r. sygn. akt I ACa 531/13. Powielanie motywów w tym zakresie a więc także omówienie sposobu szacunku nie jest potrzebne wobec związania na podstawie art. 398²²k.p.c. wykładnią art. 358¹§1k.c. i art. 410 k.c. dokonaną w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2013r. a co za tym idzie metodologią wyliczenia. Ponadto na obecnym etapie postępowania strony nie kwestionowały, że wartość rynkowa wynosiła w chwili nabycia 10012831st. zł i nie kwestionowały wniosków wynikających z opinii uzupełniającej biegłego B. P. potwierdzającej przyjęcie jako aktualnej wartości lokalu na kwotę 986430zł. Strony nie wnosiły też o przeszacowanie opinii biegłego P.. Sąd Apelacyjny zwraca nadto uwagę , że z opinii biegłego P. wynika spadkowy trend w cenach lokali (k-477), co w świetle prawomocności zasądzenia kwoty 404436,30zł (która nie była objęta zakresem skargi kasacyjnej) czyni bezprzedmiotową potrzebę szacowania z urzędu i daje podstawy do przyjęcia analogii ustaleń do przyjętych w wyroku tut. Sądu z dnia 17 października 2013r. Jedyna różnica wynika z pominięcia obecnie przy waloryzacji kwoty 198950 st.zł uiszczonej na poczet pierwszej opłaty rocznej. Wynika to z konieczności uwzględnienia , że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2015r. podzielił zarzut naruszenia art. 383k.p.c. przyjmując, że kwota opłaty rocznej nie była objęta żądaniem pozwu.

W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego i zważył co następuje:

Zauważyć trzeba, że zasądzenie kwoty 404436,30zł (bez odsetek) jest już przesądzone w sposób prawomocny i zakres ponownego orzekania co do należności głównej ograniczał się tylko do nadwyżki ponad tę kwotę. Ocena zasadności roszczenia i metodologii wyliczenia jest przesądzona orzeczeniami wydanymi przez Sąd Najwyższy w tej sprawie oraz zakresem uchylenia i przekazania sprawy przez Sąd Najwyższy do ponownego rozpoznania. Powodowi przysługiwało roszczenie o zwrot zwaloryzowanego świadczenia przekazanego na poczet umowy, która okazała się nieważna. Roszczenie ma uzasadnienie w art. 358¹k.c. i art. 410k.c. w zw. z art. 497k.c. oraz art. 496 k.c. Powód nie wykazał by obecna wartość lokalu przekraczała kwotę 986430zł a to ona stanowi podstawę odniesienia wskazanego wyżej ułamka 41%, co stanowi górną granicę zwrotu świadczenia pieniężnego w razie nieważnej umowy sprzedaży nieruchomości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2009r. V CSK 33/09 LEX nr 564979). Brak zaś było podstaw do waloryzacji kwoty opłaty za użytkowanie wieczyste albowiem powód nie mógł rozszerzyć żądania w tym zakresie na podstawie 383k.p.c. Uwzględniając, że kwota zapłacona w 1990r. stanowiła 41% ówczesnej rynkowej wartości lokalu, Sąd Apelacyjny dokonując ponownie waloryzacji ocenił, że ten ułamek odniesiony do aktualnej rynkowej wartości lokalu daje kwotę 404436,30zł, co czyniło apelację zasadną w zakresie w jakim ta kwestionowała ustalenie wyniku waloryzacji na poziomie kwoty 920320zł. Strona pozwana ostatecznie zaakceptowała też kwotę 404436,30zł nie kwestionując w skardze kasacyjnej zasądzenia co do tej wysokości. Dochodzone roszczenie nie było przedawnione i Sąd Apelacyjny podziela uzasadnienie stanowiska przedstawionego przez Sąd Okręgowy, że bieg terminu przedawnienia roszczenia o zwrot świadczenia rozpoczął bieg dopiero od momentu prawomocności wyroku

uzgadniającego treść księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, który przesądził, że umowa nabycia lokalu była nieważna. Stanowisko to zresztą nie było kwestionowane przez pozwaną na etapie skargi kasacyjnej. Zakres uchylecia przez Sąd Najwyższy wyroku tut. Sądu z dnia 17 października 2013r. czyni natomiast potrzebę rozważenia zasadności roszczenia co do odsetek. Biorąc pod uwagę, że podstawą uwzględnienia drugiej skargi kasacyjnej stanowił przepis art. 328§2k.c. oraz uwzględniając, że nie dokonano kontroli kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 481§1 i 2 k.c. w zw. z art. 410 k.c., to należy przyjąć, że ocena sposobu zasądzenia odsetek dokonana przez Sąd Najwyższy nie ma charakteru wiążącego w rozumieniu art. 398²⁰ k.p.c. Wysoki autorytet Sądu Najwyższego nie pozwala jednak zakwestionować stanowiska wyrażanego w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 stycznia 2015r. z powołaniem na inne orzeczenia tego Sądu, tym bardziej że waloryzacja dokonana przez Sąd drugiej instancji nie potwierdziła kwoty waloryzacji wskazywanej przez wierzyciela. Świadczenie określone w wyniku waloryzacji należy się więc w zasadzie od daty prawomocności wyroku waloryzacyjnego a więc w tym przypadku od daty wydania przez Sąd Apelacyjny wyroku z dnia 17 października 2013r. sygn. akt I ACa 531/13, który waloryzował świadczenie wręczone w wykonaniu nieważnej umowy, przy uwzględnieniu, że orzeczenie to w zakresie kwoty 404436.30zł nie zostało uchylone.

Wymagalność od daty 17 października 2013r. dotyczy więc kwoty zwaloryzowanej jednak tylko w części w jakiej kwota ta przekracza kwotę nominalną (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1999 r. I CKN 996/97 LEX nr 1214515). Należy bowiem uwzględnić, że w zakresie kwoty nominalnej tj 413,87zł (po denominacji), roszczenie było wymagalne na ogólnych zasadach (art. 481k.c. w zw. z art. 455k.c.). Niezależnie od żądania zwaloryzowania i niepewności w tym zakresie między stronami, pozwana miała pełną świadomość obowiązku świadczenia kwoty nominalnej, szczególnie że od momentu utraty przez powoda posiadania lokalu nie przysługiwało już jej prawo zatrzymania tego świadczenia na podstawie art. 496k.c. Uwzględniając jednak treść żądania pozwu i biorąc pod uwagę okoliczność że powód nie skarżył wyroku z dnia 15 lipca 2011r. zasądającego odsetki od tej daty, brak było podstaw do zasądzenia odsetek od kwoty nominalnej za wcześniejszy okres. Z tych względów Sąd Apelacyjny zmienił na podstawie art. 386§1k.p.c. zaskarżone orzeczenie obniżając zasądzoną kwotę do kwoty 404436,30zł z ustawowymi odsetkami od kwoty nominalnej od dnia 15 lipca 2011r. i od kwoty 404022,43zł od dnia 17 października 2013r., oddalając powództwo także co do kwoty ponad 404436,30zł, i co do dalej idącego roszczenia odsetkowego. Powyższa zmiana oznacza, że powód wygrał sprawę w 44%, a ten stosunek uzasadniał wzajemne zniesienie kosztów na podstawie art. 100 k.p.c., przy uwzględnieniu, że powód poniósł opłatę od pozwu oraz zaliczkę na poczet opinii biegłego.

Dla większej czytelności orzeczenia, które częściowo zostało zmienione wyrokiem z dnia 17 października 2013r., który nie został w całości uchylony przez Sąd Najwyższy, Sąd Apelacyjny zmieniając zaskarżony wyrok nadał prawidłową treść orzeczenia I instancji. Dalej idącą apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego między stronami orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. i 99k.p.c. Przy wyliczeniu uwzględniono, że pozwana wygrała apelację w stosunku, nieco tylko przekraczającym połowę, ponadto strona pozwana nie ponosiła opłaty od apelacji a obie strony ponosiły porównywalne koszty udziału w sprawie pełnomocnika (odpowiednio radcy Prokuraturii Generalnej) w tym także w postępowaniu kasacyjnym. Strona pozwana jednak w całości jest wygrywającą w zakresie postępowania kasacyjnego od wyroku tut. Sądu z dnia 17 października 2013r., w którym wartość przedmiotu zaskarżenia wynikała przede wszystkim z wyliczenia należności ubocznych, które nie wpływały na wartość przedmiotu sporu, określającej proporcję w jakiej uwzględniono roszczenie. Z tych względów zasądzono więc od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1800zł tj połowę stawki przy zastosowaniu § 6 pkt.6 i §13 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. 2013r. poz. 461). Powyższy stosunek w jakim uwzględniono apelację uzasadniał dodatkowe obciążenie powoda kosztami sądowymi. Powoda obciążał także obowiązek partycypowania w opłacie sądowej od apelacji, od której pozwana była zwolniona, w części w jakiej środek odwoławczy uwzględniono. Sąd Apelacyjny brał jednak pod uwagę, że powód w sprawie był częściowo zwalniany od kosztów sądowych. Uzasadniało to orzeczenie o ściągnięciu na rzecz Skarbu Państwa jedynie kwoty 882,70zł. Nie zostało wykazane w sprawie by doszło do wyegzekwowania należności na podstawie wyroku z dnia 17 października

2013r. i nie zgłoszono odpowiednich wniosków, co oznacza brak podstaw orzekania w trybie art. 415k.c. w zw. z art. 398¹⁵k.p.c.